

หัวข้อเค้าโครงเรื่องของผลงาน

(รายงานวิชาการเกษตร)

(กรณีลักษณะงานวิจัย)

๑. ชื่อผลงาน

การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ และมูลไส้เดือนดินในการควบคุมโรคที่เกิดจากแบคทีเรียในมะเขือเทศ

๒. บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้ปุ๋ยหมักและมูลไส้เดือนดินในการควบคุมโรคที่เกิดจากแบคทีเรียในมะเขือเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.3 และมูลไส้เดือนดินที่เหมาะสมในการควบคุมโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในมะเขือเทศและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการปลูกมะเขือเทศ โดยดำเนินการในพื้นที่เกษตรกรรมที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (พืชผัก) ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยวางแผนการทดลองแบบ RCBD ๕ วิธีการทดลอง จำนวน ๕ ซ้ำ ประกอบด้วย วิธีการที่ ๑ ปลูกตามวิธีการของเกษตรกร วิธีการที่ ๒ ใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ วิธีการที่ ๓ ใช้ปุ๋ยหมักมูลร่วมนกับพด.๓ จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ วิธีการที่ ๔ ใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่และวิธีการที่ ๕ ใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ผลการทดลองพบว่าหลังจากปลูกมะเขือเทศ ๓๐ วัน วิธีการของเกษตรกรโดยการใช้ปุ๋ยคอก อัตรา ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเจริญเติบโต (ความสูง) การแตกกิ่งก้านใบของมะเขือเทศมากที่สุด และการใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดินจำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้เกิดอัตราการตายของต้นมะเขือเทศน้อยที่สุด คือ ๙.๕๒ เปอร์เซ็นต์ เมื่อมะเขือเทศมีอายุ ๖๐ วันทำให้มะเขือเทศมีการเจริญเติบโต (ความสูง) มากที่สุด และการใช้ปุ๋ยคอก อัตรา ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการติดดอกและผลของมะเขือเทศมากที่สุด

๓. หลักการและเหตุผล

มะเขือเทศ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญพืชหนึ่ง ซึ่งมีผู้นิยมปลูกและบริโภคกันอย่างแพร่หลาย สามารถนำไปประกอบอาหารได้หลายชนิด เป็นพืชผักที่มีคุณค่าทางอาหารสูง โดยเฉพาะวิตามินเอและวิตามินซี ในปัจจุบันได้มีการผลิตสำหรับส่งโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแปรรูปในแบบต่าง ๆ เช่น น้ำมะเขือเทศ และซอสมะเขือเทศ เป็นต้น ดังนั้นความต้องการของตลาดมะเขือเทศจึงมีอยู่ตลอดทั้งปี แต่ในบางฤดูมะเขือเทศมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด เนื่องจากมะเขือเทศจะเจริญเติบโตได้ดีและให้ผลผลิตสูงในฤดูหนาว เพราะอากาศเย็นจะมีส่วนทำให้มีการติดผลดีและในฤดูหนาวโรคแมลงรบกวนน้อยกว่าฤดูอื่น ผลผลิตที่ได้รับจะมีปริมาณมาก และมีคุณภาพดีจึงเหมาะที่จะปลูกเพื่อส่งเข้าโรงงาน ส่วนฤดูร้อนและฤดูฝนมะเขือเทศจะเจริญเติบโตไม่ดี ผลผลิตต่ำเนื่องจากมีโรคแมลงรบกวนมาก อย่างไรก็ตามในฤดูร้อนและฤดูฝนมะเขือเทศในตลาดจะมีราคาสูงมากในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม ดังนั้นหากเกษตรกรประสงค์ที่จะปลูกควรเพาะเมล็ดพันธุ์ในปลายเดือนกุมภาพันธ์-พฤษภาคม และจะต้องเลือกพันธุ์ปลูกประเภทต้านทานโรค การติดผลดี เลือกพื้นที่ระบายน้ำดีและมีการดูแลรักษาเป็นกรณีพิเศษ

ปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกมะเขือเทศในจังหวัดราชบุรีมีการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช และโรคพืชจำนวนมาก โดยเฉพาะโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งโรคที่พบมากในการปลูกมะเขือเทศ ได้แก่ โรคเหี่ยวเฉา สาเหตุมาจากเชื้อแบคทีเรีย *Ralstonia solanacearum* ซึ่งสร้างความเสียหายมาก ต้นมะเขือเทศที่เป็นโรคเหี่ยวเฉาจะแสดงอาการเหี่ยวในขณะที่ใบยังเขียว ใบร่วงและตายในที่สุด ทำให้คุณภาพและผลผลิตที่ได้มีปริมาณลดลง การป้องกันกำจัดทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากเชื้อสามารถอยู่ข้ามฤดูในดินได้นาน

โดยปราศจากพืชอาศัย ทั้งยังมีพืชอาศัยกว้างและความหลากหลายของสายพันธุ์ ตลอดจนไม่มีสารเคมีที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ และมูลไส้เดือนดินในการควบคุมโรคที่เกิดจากแบคทีเรียในแปลงมะเขือเทศ เพื่อหาวิธีการใช้ปุ๋ยหมักและมูลไส้เดือนดินที่เหมาะสมในการควบคุมโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในมะเขือเทศ

๔. วัตถุประสงค์

๔.๑ เพื่อศึกษาหาวิธีการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ และมูลไส้เดือนดินที่เหมาะสมในการควบคุมโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในมะเขือเทศ

๔.๒ เพื่อศึกษาผลตอบแทนทางเศรษฐกิจในการปลูกมะเขือเทศ

๕. ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินการ

ระยะเวลา เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ ถึง เดือนมกราคม ๒๕๖๕

สถานที่ดำเนินการ แปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (พืชผัก) ตำบลห้วยยางโทน อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี

๖. ผู้ดำเนินการ

๖.๑ นายชูชาติ ตรุษเพชร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ทำหน้าที่คัดเลือกพื้นที่ ทำแปลงทดลอง เก็บข้อมูล สรุปผลและจัดทำรายงานผลการวิจัย มีสัดส่วนการปฏิบัติงานร้อยละ ๘๐

๖.๒ นางสาวธัญญกานต์ แซ่เครือ นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ทำหน้าที่เตรียมวัสดุสำหรับการวิจัย ได้แก่ ปุ๋ยหมักและมูลไส้เดือนดิน และวางแผนการทดลอง มีสัดส่วนการปฏิบัติงานร้อยละ ๑๐

๖.๓ นางสาวบุรณา วงษาราม นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ ทำหน้าที่ตรวจวิเคราะห์ดินและรายงานผลการวิเคราะห์ดิน มีสัดส่วนการปฏิบัติงานร้อยละ ๕

๖.๔ นางวัชรินทร์ นิกรบัว นักวิชาการเกษตร ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยในทำแปลงทดลองและจัดเก็บข้อมูลงานวิจัย มีสัดส่วนการปฏิบัติงานร้อยละ ๕

๗. อุปกรณ์การทดลอง

๗.๑ วัสดุสำหรับผลิตปุ๋ยหมัก ได้แก่ มูลวัวแห้งและก้อนเชื้อเห็ดเก่า

๗.๒ วัสดุสำหรับผลิตมูลไส้เดือนดิน ได้แก่ มูลวัวแห้งและก้อนเชื้อเห็ดเก่า

๗.๓ วัสดุอุปกรณ์ในการทำแปลงทดลอง ได้แก่ จอบ คราด สายวัดระยะ ขอนปลูก กระบอง พลาสติก เชือก บัวรดน้ำ トラซัง และฟางข้าว

๘. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

๘.๑ ดำเนินการผลิตปุ๋ยหมักและมูลไส้เดือนดิน จำนวนอย่างละ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้มอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยการทำจากวัสดุอย่างเดียวกัน คือ มูลวัวแห้งผสมก้อนเห็ดเก่า อัตรา ๓ : ๑ และเก็บตัวอย่างปุ๋ยหมักและมูลไส้เดือนดินชนิดละ ๓ ตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์ค่าทางเคมีและจุลินทรีย์ก่อนทดลอง

๘.๒ ดำเนินการทดลองในแปลงของเกษตรกร ขนาดแปลง กว้าง ๓ เมตร ยาว ๒ เมตร พื้นที่จำนวน ๒๐ แปลง โดยใช้แผนการทดลองแบบบล็อกสมบูรณ์ (Randomized Complete Block Design : RCBD) โดยกำหนดดำรับการทดลองจำนวน ๕ วิธีการ ทำการทดลอง ๔ ซ้ำ รวมพื้นที่ทดลองจำนวน ๒๐ หน่วยทดลอง ซึ่งมีดำรับการทดลองดังนี้

- วิธีการที่ ๑ ปลูกรวมวิธีการของเกษตรกร (ใช้ปุ๋ยคอก(มูลหมู) จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่)
วิธีการที่ ๒ ใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
วิธีการที่ ๓ ใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
วิธีการที่ ๔ ใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่
วิธีการที่ ๕ ใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๘.๓ ดำเนินการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต (ความสูง) การเกิดโรคเหี่ยวและการออกดอกและติดผลของมะเขือเทศ หลังจากปลูกมะเขือเทศเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน และ ๖๐ วัน

๙. ผลการทดลองและวิจารณ์

จากการทดลองปลูกต้นมะเขือเทศในแปลงของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลห้วยยางโทน อำเภอปากท่อ จังหวัด ได้ทำการรวบรวมข้อมูลการเจริญเติบโตและการเกิดโรคเหี่ยวในต้นมะเขือเทศ ปรากฏผลดังนี้

การเจริญเติบโตของต้นมะเขือเทศ

หลังจากปลูกมะเขือเทศจากเมล็ดเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน ได้เก็บข้อมูลการเจริญเติบโตของต้นมะเขือเทศ โดยการวัดขนาดความสูงของลำต้นจากผิวดิน การแตกกิ่งก้านใบและดอก พบว่าการใช้ปุ๋ยคอก จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเจริญเติบโตของมะเขือเทศมากที่สุด คือ ความสูงเฉลี่ย ๓๗.๑๔ เซนติเมตรต่อต้น รองลงมาคือการใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับพด.๓ จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ต้นมะเขือเทศมีความสูงเฉลี่ย ๓๓.๐๐ เซนติเมตรต่อต้น และมีการแตกกิ่งก้านใบเฉลี่ย ๗ แขนงต่อต้น

เมื่อต้นมะเขือเทศอายุ ๖๐ วัน ได้วัดขนาดความสูงของลำต้น พบว่าการใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน อัตรา ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นมะเขือเทศมากที่สุด โดยมีความสูงเฉลี่ย ๖๖.๔๔ เซนติเมตรต่อต้น รองลงมาคือการใช้ปุ๋ยคอก จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีความสูงเฉลี่ย ๖๔.๗๑ เซนติเมตรต่อต้น

การเกิดโรคเหี่ยวเหี่ยวในต้นมะเขือเทศ

หลังจากปลูกมะเขือเทศได้ทำการเก็บข้อมูลต้นมะเขือเทศที่ติดเชื้อโรคเหี่ยวเหี่ยว พบว่าการใช้มูลไส้เดือนดิน จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้ต้นมะเขือเทศเกิดโรคเหี่ยวเหี่ยวน้อยที่สุด คือ ๙.๕๒ เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือการใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

การออกดอกและติดผลของมะเขือเทศ

การออกดอกติดผลของมะเขือเทศ อายุ ๖๐ วัน พบว่าการใช้ปุ๋ยคอก จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเกิดช่อดอกเฉลี่ย ๓ ช่อต่อต้น และทำให้มะเขือเทศติดผลเฉลี่ย ๖ ผลต่อต้น มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย ๓.๘๙ เซนติเมตรต่อผล และมีน้ำหนักเฉลี่ย ๔๗.๔๕ กรัมต่อผล

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ พบว่าวิธีการที่ ๒ การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับ พด.๓ จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุด รองลงมา วิธีการที่ ๓ การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับ พด.๓ จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ วิธีการที่ ๑ การใช้ปุ๋ยคอก จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ และวิธีการที่ ๔ การใช้มูลไส้เดือนดิน จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ ๕ การใช้มูลไส้เดือนดิน จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ไม่ทำให้เกิดผลตอบแทนต่อการลงทุน

๑๐. สรุปผลการทดลอง

การเจริญเติบโตของมะเขือเทศ พบว่าวิธีการที่ ๑ การใช้ปุ๋ยคอก จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเจริญเติบโตของมะเขือเทศอายุ ๓๐ วัน มากที่สุด คือ ความสูงเฉลี่ย ๓๗.๑๔ เซนติเมตรต่อต้น และวิธีการที่ ๒ การใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน อัตรา ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเจริญเติบโตของต้นมะเขือเทศ

เทศอายุ ๖๐ วัน มากที่สุด โดยมีความสูงเฉลี่ย ๖๖.๔๔ และ เซนติเมตรต่อต้น และการใช้ปุ๋ยคอก อัตรา ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการติดดอกเฉลี่ย ๓.๓๖ ดอกต่อต้น การออกผลเฉลี่ย ๖.๗๙ ผลต่อต้น ทำให้มะเขือเทศมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางเฉลี่ย ๓.๘๔ เซนติเมตรต่อผล และน้ำหนักของผลมะเขือเทศเฉลี่ย ๔๕.๕๐ กรัม/ผล ดังนั้นการใช้ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก ทำให้การเจริญเติบโตของต้นมะเขือเทศในช่วงอายุ ๓๐ วัน และ ๖๐ วัน ได้แก่ ความสูงของลำต้น การแตกใบ การออกดอกติดผลไม่แตกต่างกันทางสถิติ

การควบคุมโรคที่เกิดจากเชื้อแบคทีเรียในมะเขือเทศ พบว่าวิธีการที่ ๕ การใช้ปุ๋ยหมักมูลไส้เดือนดิน จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีผลต่อการเกิดโรคเหี่ยวเฉาในมะเขือเทศน้อยที่สุด คือ ๙.๕๒ เปอร์เซ็นต์ ในขณะที่วิธีของเกษตรกรเกิดโรคเหี่ยวเฉาสูงสุด คือ ๓๓.๓๓ เปอร์เซ็นต์

ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ พบว่า วิธีการที่ ๒ การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับ พด.๓ จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ มีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนต่ำสุด ๘,๕๐๐ บาทต่อไร่ วิธีการที่ ๒ การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับ พด.๓ จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัม เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดผลตอบแทนที่คุ้มค่าที่สุด รองลงมา วิธีการที่ ๓ การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับ พด.๓ จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ วิธีการที่ ๑ การใช้ปุ๋ยคอก จำนวน ๔,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่และวิธีการที่ ๔ การใช้มูลไส้เดือนดิน จำนวน ๑,๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ ส่วนวิธีการที่ ๕ การใช้มูลไส้เดือนดิน จำนวน ๓,๒๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ ไม่ทำให้เกิดผลตอบแทนต่อการลงทุน

๑๑. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑๑.๑ เกษตรกรลดการใช้สารเคมีในการป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้ลดต้นทุนการผลิต มีรายได้เพิ่มขึ้น

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค และสามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรได้

๑๑.๓ นักส่งเสริมการเกษตรสามารถนำผลการวิจัยไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรผู้ปลูกมะเขือเทศในจังหวัดราชบุรีและจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงใหญ่พืชผัก

๑๑.๔ เกษตรกรมีความสนใจปลูกมะเขือเทศเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนดี ตลาดมีความต้องการ และสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้

๑๒. ข้อเสนอแนะ

๑๒.๑ ดำเนินการจัดทำแปลงทดสอบโดยนำเอาวิธีการทดลองที่ดีที่สุด ได้แก่ วิธีการที่ให้ผลผลิตสูงสุด และวิธีที่ป้องกันโรคเหี่ยวเฉาได้ดีที่สุด มาจัดทำแปลงสาธิตในพื้นที่ของเกษตรกร

๑๒.๒ นำผลการทดลองไปขยายผลในพื้นที่ปลูกมะเขือเทศ เพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับเกษตรกรจนเกิดการยอมรับและนำไปปฏิบัติ

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นายชูชาติ ตรุษเพชร)

ผู้เสนอผลงาน

วันที่ 19 / ๕.๑ / ๒๕๖๖

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอข้างต้นถูกต้องตรงกับความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

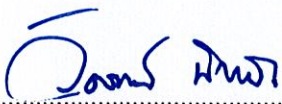
(นางสาวธัญญกานต์ แซ่เครือ)

ผู้ร่วมดำเนินการ
วันที่ 19 / ๕.๑. / 2566

ลงชื่อ.....

(นางสาวบุรณา วงษาราม)

ผู้ร่วมดำเนินการ
วันที่ 19 / ๕.๑. / 2566

ลงชื่อ.....

(นางวัชรินทร์ นิกรบัว)

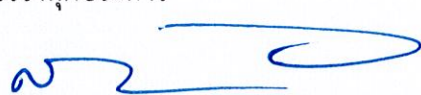
ผู้ร่วมดำเนินการ
วันที่ 19 / ๕.๑. / 66

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นายสะอาด บุตรเล็ก)

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินราชบุรี
วันที่ 19 / ๕.๑. / 2566
(ผู้บังคับบัญชาที่ควบคุมดูแลการดำเนินการ)

ลงชื่อ.....

(นายสุทธิต วงษ์จันทา)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐
วันที่ ๑๙ / ๕.๑. / ๖๖

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ของ นายชูชาติ ตรุษเพชร

เพื่อประกอบการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๘๗

สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสงคราม สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐

๑. เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้ประสบผลสำเร็จ

๒. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมและปัญหาความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนในกลุ่มต่างๆ เนื่องจากการจัดการทรัพยากรดินมีลักษณะรวมศูนย์ ขาดการเชื่อมโยงกับพื้นที่ ในขณะที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง เพื่อให้การใช้ทรัพยากรดินเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนการใช้ที่ดิน ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๒ (๑) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ได้มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลไปปฏิบัติในการบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม่อย่างสมดุลและเกิดความยั่งยืน

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จึงเป็นการสนับสนุนการพัฒนาภาคการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้ข้อมูลสภาพภูมิประเทศ การทำเกษตรกรรม ทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ สภาพเศรษฐกิจและสังคม แหล่งน้ำ การใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งการจัดทำเวทีชุมชน โดยนักวิชาการกรมพัฒนาที่ดินร่วมกับหมอดินอาสา ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ซึ่งนักวิชาการเกษตรจะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลวิชาการและความต้องการของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินที่ขาดการบริหารจัดการที่ถูกต้องและการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของเกษตรกรรมทั้งการวางแผนพัฒนาทรัพยากรดิน น้ำ และการทำเกษตรในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เพื่อใช้เป็นข้อมูลขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการส่วนกลางและภูมิภาคในการพัฒนาตำบล

กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ด้านทรัพยากรดิน) จัดทำแผนการใช้ที่ดินทั้งระบบ ประกอบด้วย แผนการใช้ที่ดินของประเทศไทย แผนการใช้ที่ดินระดับจังหวัดและแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ครอบคลุม ๗๖ จังหวัด ๗,๒๒๕ ตำบลทั่วประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้ดำเนินการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน ๗,๒๒๕ ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕ ผลจากการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรดินในตำบล โดยเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาที่ดินสามารถใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและแผนงบประมาณร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือจังหวัด สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรไทยให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศได้อย่างยั่งยืน

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

จากการดำเนินงานการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่ดำเนินการในปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๖ พบว่าหลังจากที่สถานีพัฒนาที่ดินได้จัดทำรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆที่ได้บรรจุไว้ในแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ซึ่งกำหนดแผนงานเป็นกรอบระยะเวลา ๕ ปี ไม่ได้รับการบรรจุโครงการหรือ

กิจกรรมลงในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้ความสำคัญกับโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก ได้แก่ การพัฒนาปรับปรุงถนน การสร้างระบบประปา การขุดลอกคูคลอง การป้องกันยาเสพติด การป้องกันโรคระบาด การพัฒนากลุ่มอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เป็นต้น เพราะผู้บริหารและสมาชิกได้กำหนดนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องทำตามข้อตกลงตามที่ได้หาเสียงไว้ และโครงการหรือกิจกรรมต่างที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นจะได้อำนาจมาจากการลงพื้นที่ทำเวทีประชาคมที่มีผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในแต่ละหมู่บ้านนำเสนอและจัดอันดับความเร่งด่วนของโครงการที่ต้องดำเนินการภายในระยะเวลา ๕ ปี จึงส่งผลให้การจัดลำดับความสำคัญของโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนการใช้ที่ดินตำบลไม่ได้รับการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือถ้ามีอาจจะบรรจุไว้ในแผนงานโครงการหรือกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีโครงการหรือกิจกรรมน้อย งบประมาณไม่เพียงพอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงทำหนังสือมาขอสนับสนุนงบประมาณจากสถานีวิจัยพัฒนาที่ดินในการดำเนินงานตามโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ดังนั้นเพื่อให้การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาทรัพยากรดินและการเกษตรในพื้นที่ระดับตำบล จึงขอเสนอแนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ดังนี้

แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล (แบบเดิม)	การจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล (แบบใหม่)
๑. คัดเลือกพื้นที่จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	๑. พิจารณาคัดเลือกพื้นที่จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
๒. จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	๒. จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)
๓. จัดทำรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	๓. จัดทำรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
๔. ส่งรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๔. ส่งรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๕. นำแผนงาน โครงการในแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเสนอต่อที่ประชุมสภา เพื่อนำแผนงานมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๕. ดำเนินการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเสนอข้อมูล แผนงาน โครงการ ในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๖. ประชุมขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
	๗. แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
	๘. จัดทำหมู่บ้านรื่องในการนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลมาแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
	๙. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล
	๑๐. ขยายผลความสำเร็จไปสู่หมู่บ้านภายในตำบล

แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

๑. สถานีวิจัยพัฒนาที่ดินแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เพื่อจัดลำดับพื้นที่ในแต่ละอำเภอ โดยคัดเลือกตำบลที่มีปัญหาเกี่ยวกับสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน การทำการเกษตร และเป็นปัญหาเกิดขึ้นซ้ำซาก จำเป็นจะต้องมาแนวทางการแก้ไข เช่น ปัญหาการชะล้าง

พังทลายของดิน ดินถล่ม ดินเปรี้ยว ภัยแล้ง ขาดแคลนน้ำ และการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณมาก เป็นต้น มาพิจารณาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นอันดับแรก

๒. ติดต่อประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ และสำนักงานเกษตรอำเภอ เพื่อขอข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ และแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ มาศึกษาข้อมูลก่อนลงพื้นที่จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ต้องเชิญผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หมอดินอาสา อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ราษฎรเกษตรกร เกษตรกรที่สนใจตำบล อย่างน้อยหมู่บ้านละ ๕ คน และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อสนับสนุนข้อมูลในการวิเคราะห์ชุมชน การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม จะทำให้การจัดเก็บข้อมูลและการจัดทำรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาตามที่ชุมชนต้องการได้

๓. จัดทำรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลให้มีเนื้อหาครอบคลุมตรงประเด็นกับความต้องการของชุมชน โดยวิเคราะห์ปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาและความต้องการของชุมชนในการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณ สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาของชุมชนได้

๔. จัดส่งรายงานแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลฉบับสมบูรณ์ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอและผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน และแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๕. ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพิจารณาขอความเห็นชอบแผนงาน โครงการและ กิจกรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปบรรจุในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และโครงการหรือ กิจกรรมใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ จำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. สถานีพัฒนาที่ดินประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดประชุมขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยเชิญนายอำเภอมาเป็นประธาน พร้อมด้วยผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และหน่วยงานราชการในระดับจังหวัดและอำเภอที่มีแผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของชุมชน เช่น สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค สำนักงานทรัพยากรน้ำบาดาล สำนักงานพลังงานจังหวัด สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด โครงการชลประทานจังหวัด สำนักงานประมงอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ฯลฯ หมอดินอาสา สภาเกษตรกร อาสาสมัครเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม เพื่อแจ้งให้หน่วยงานได้ทราบถึงแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่ชุมชนมีความต้องการจากการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล หากมีกิจกรรมหรือโครงการ กิจกรรมใดที่หน่วยงานนั้นมีภารกิจความรับผิดชอบก็สามารถนำเป้าหมายและพื้นที่ไปดำเนินการในงบประมาณนั้น หรือถ้าไม่มีแผนงาน โครงการ กิจกรรมของหน่วยงานก็สามารถนำเป้าหมายและพื้นที่ไปจัดทำแผนงานและขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานในปีถัดไป

๗. แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยมีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการที่ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่เป็นคณะทำงาน เช่น ปลัดอำเภอที่รับผิดชอบตำบล เจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินที่รับผิดชอบอำเภอ เกษตรตำบล พัฒนาการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาท้องถิ่น หมอดินอาสาประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล เป็นคณะทำงาน และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะทำงาน เพื่อทำหน้าที่ในการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และการของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการระดับจังหวัดและอำเภอ และให้นายอำเภอเป็นผู้ลงนามในคำสั่ง โดยจัดประชุมคณะทำงานทุก ๓ เดือน หรือทุกไตรมาส

๘. สถานีพัฒนาที่ดินสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมที่ได้บรรจุไว้ในแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยคัดเลือกหมู่บ้านที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ทำการเกษตร เช่น ปัญหา

การขาดแคลนน้ำ ดินเป็นกรด การใช้ปุ๋ยและสารเคมีในปริมาณมาก โดยการจัดทำโครงการระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน การปรับปรุงบำรุงดิน การส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ มาพัฒนา ให้เกิดผลสำเร็จ เพื่อพัฒนาเป็นหมู่บ้านต้นแบบจากการนำแผนการใช้ที่ดินตำบลมาดำเนินการแก้ไขปัญหาและ เชิญผู้บริหารท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาเยี่ยมชมหมู่บ้านนั้นจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริหารท้องถิ่นได้ เห็นว่าการจัดทำแผนการใช้ที่ดินสามารถพัฒนาพื้นที่ สร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกร ทำให้โครงการหรือ กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลได้รับการพิจารณาสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมากขึ้น

๙. คณะทำงานขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลติดตามผลการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนการใช้ ที่ดินอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดทำรายงานสรุปปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดผล สำเร็จและมีประสิทธิภาพ และนำเสนอข้อมูลในการประชุมไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ

๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำผลสำเร็จจากการนำแผนการใช้ที่ดินไปขยายผลในพื้นที่หมู่บ้านอื่นๆ ในตำบล และประชาสัมพันธ์ผลสำเร็จจากการจัดแผนการใช้ที่ดินระดับ ผ่านช่องทางสื่อต่างๆ เช่น รายการวิทยุ ชุมชน หอกระจายข่าว การจัดนิทรรศการ การศึกษาดูงานในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ ประชาชนและหน่วยงานได้ทราบถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร จัดการทรัพยากรดินในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

๒. ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและประโยชน์ในการ จัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล สามารถนำข้อมูลจากแผนการใช้ที่ดินตำบลไปใช้ในการวางแผนพัฒนา ท้องถิ่น

๓. ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบลไปใช้ในการพิจารณาจัดทำแผนงาน โครงการที่สอดคล้องกับโครงการหรือกิจกรรมในการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล ๕ ปีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการ การป้องกันและการ อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะทรัพยากรดิน น้ำและป่าไม้ในพื้นที่

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมบูรณาการกับหน่วยงานราชการระดับจังหวัดและอำเภอในการ ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

๖. พื้นที่ทำการเกษตรได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสมแก่การทำการเกษตร ทำให้เกษตรกรมี รายได้เพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเองได้และชุมชนมีความเข้มแข็ง

๗. คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาทรัพยากรดิน น้ำ พืชและสิ่งแวดล้อม ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาด้าน การเกษตรและความยากจนของประชาชนในชุมชนได้

๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ให้เกิดความสมดุลและ ใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน

๓. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินและการปรับปรุงบำรุงดินได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ

๔. เกษตรกรในชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ป่าพันธุ์พืชมรดกดิน น้ำ และป่าไม้ให้ใช้ประโยชน์อย่าง
คุ้มค่าและเกิดความยั่งยืนในอนาคต

๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการและประชาชนในพื้นที่ มีการทำงานแบบมี
ส่วนร่วม เกิดความรักความสามัคคีในชุมชน

ลงชื่อ.....

(นายชูชาติ ตรุษเพชร)

ผู้ขอประเมิน

วันที่ 19 / ๕.๑ / ๒๕๖๖

ความเห็นของผู้บังคับบัญชาระดับกอง หรือสำนัก

(ระบุความเห็น)

เห็นชอบในสิ่งที่เสนอ
พ.ล.อ.ร.น.

ลงชื่อ.....

(นายสุทธิตล วงษ์จันทา)

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐

วันที่ ๑๙ / ๕.๑ / ๖๖